

конференції, телеінформаційні «мости», а також інформаційно-комп'ютерні технології взаємодія між собою як традиційних, так і з'являючих нових елементів освітньої середовища, ведуть до значущим змін в ній. Значення цього взаємодія націлене на більш успішне розгортання особистого початку в умовах масової індивідуалізації соціуму, пов'язаного з посиленням ролі особистого, творчого початку в виробничій діяльності людей. Все це також створює додаткові можливості в межах освітньої парадигми коректувати девіантність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андрушкевич Ф. Глобалізаційний концепт сучасних освітніх інновацій (філософсько-компаративний аналіз модернізаційних процесів в освітніх системах України і Польщі) / Ф. Андрушкевич. — К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. — 343 с.
2. Балл Р. А. Упрощення систем нормативної регуляції діяльності як феномен тоталітарного і посттоталітарного свідомості / Р. А. Балл // Особистість і народ: Погляд історичної психології: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції. — К. : Товариство психологів України, 1994. — с. 246.
3. Дюркгейм Е. Самоубійство: соціологічний етюд / Е. Дюркгейм; [пер. з фр. А. Н. Ильинського]. — СПб. : Союз, 1998. — 234 с.

Каранфілова Олена Володимирівна (Одеса) - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, політології, психології і права Одеської державної академії будівництва та архітектури

Краніна Олександра Михайлівна (Одеса) – студентка 2-го курсу Одеської державної академії будівництва та архітектури

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Важливою передумовою організації процесу формування компетентності майбутніх фахівців будівельного профілю є врахування психологічних особливостей студентів. Професійна компетентність, формування якої розпочинається з вступу у вищий навчальний заклад та продовжується у процесі фахової діяльності.

Основні проблеми студентського віку носять комплексний характер і взаємозалежні одна від одної. Вибір педагогічної системи навчання у вищому навчальному закладі, методів і форм її реалізації перш за все повинен враховувати психологічні особливості студента, оскільки головна мета освіти – розвиток тих якостей особистості, які потрібні їй самій та суспільству для включення у соціально-корисну діяльність.

Період навчання людини у вищому навчальному закладі – важливий період формування особистості в контексті знаходження самого себе і усвідомлення власних можливостей та перспектив у певних умовах і ситуаціях. Очікуваний результат соціалізації студента включає в себе вироблення власних поглядів на життя, цінностей, формування професійного ідеалу, засвоєння соціально-професійних функцій, створення власної моделі моральної поведінки.

Кожний віковий період у житті людини визначається сукупністю багатьох факторів та показників. Розвиток людини – цілісний процес, який відбувається як неперервне накопичення кількісних змін за кожним напрямом, їх перехід на якісно новий рівень [1, с. 27]. Психологи виділяють такі основні напрями розвитку людини:

- фізичний – зміни, які відбуваються в масі тіла, рості, витривалості, динамічних і психофізіологічних показниках;
- соціальний – опанування загальнолюдських норм існування в соціумі, підвищення соціального статусу, інтегрування в певне середовище, соціальна й національна ідентичність;

– психічний – визрівання психічних функцій, поява нових функцій і можливостей, розширення свідомості, актуальних видів діяльності й засобів їх реалізації;

– особистісний – забезпечення певного рівня цілісності перебігу фізичних і психічних процесів, виникнення специфічних системних ефектів – спрямованості, ціннісно-мотиваційної сфери, самосвідомості, рівня домагань, самооцінки, здатності до самоуправління тощо [4, с. 47–48].

Головним завданням, що стоїть перед вищим навчальним закладом, це підготовка не просто фахівців, а професіоналів своєї справи. Сьогодні на одну з провідних позицій у структурі процесу формування особистості висуваються духовні, ціннісні та морально-етичні аспекти професійної діяльності. Тому проблема полягає в ефективному формуванні ціннісних орієнтацій у системі професійної підготовки [3, с. 97].

Майбутній фахівець повинен мати якості, які відображають фахову компетентність, ціннісні орієнтації, соціальну спрямованість. Традиційна система освіти, зорієнтована на підготовку фахівців інженерного профілю, що мають певну сукупність технічних знань та вмій, вже не задовольняє вимоги сучасного суспільства. У нових соціальних умовах потрібен фахівець, здатний розв'язувати не лише технічні задачі. Але й задачі комунікативного та концептуального характеру, що вимагає становлення під час навчання у вищому навчальному закладі його соціокультурної компетентності. Водночас, у підготовці сучасного інженера не можна обмежитися професійними знаннями і вміннями, оскільки “увага до духовної сторони професійної діяльності та освіти знаходить вияв у розрізненні “фахівців”, які володіють методами, засобами, техніками своєї справи, і “професіоналів”, які володіють окрім того цінностями, ідеалами і взагалі цілісною професійною культурою.

Для студентів провідною є навчально-професійна діяльність, основними компонентами якої є мисленнєві дії: аналіз, рефлексія, змістові узагальнення, планування, які забезпечують розвиток перш за все теоретичного мислення, та формування практичних навичок за обраним фахом.

Молода людина прагне знайти для себе галузь успішного самоствердження. Якщо вона не знаходить свого задоволення у провідній для студента навчально-професійній діяльності, закономірно зміщується у інші сфери життя – у спорт, бізнес, громадську діяльність, хобі тощо.

Важливою особливістю студентства є те, що активна взаємодія з різними соціальними утвореннями суспільства, а також специфіка навчання у професійному або вищому навчальному закладі створюють для студентів великі можливості для спілкування. Тому досить висока інтенсивність спілкування – це специфічна риса студентства. Соціально значущою рисою студентства є також напружений пошук сенсу життя, прагнення до нових ідей.

Ставлення до студента як до соціально зрілої особистості, передбачає врахування того, що світогляд – це система поглядів людини не тільки на світ, але і на своє місце у світі. Формування світогляду студента передбачає розвиток його рефлексії, усвідомлення ним себе суб'єктом діяльності, носієм певних суспільних цінностей, соціально корисною особистістю. У психології рефлексія трактується як процес самопізнання суб'єктом свого внутрішнього світу, стану психічних процесів, а також встановлення того, як інші розуміють і сприймають його особистість, емоційні реакції і когнітивні уявлення [1, с. 393].

Ефективність процесу підготовки майбутніх фахівців будівельного профілю залежить не тільки від змістового наповнення навчальних дисциплін, але й врахування особистісних особливостей студентів.

Відокремлюють три типи професійного образу світу студентів. Перший тип характеризується використанням ригідних форм поведінки, що може приводити до трансформації ціннісно-сислової сфери і утруднювати особистісно-професійне становлення. Пріоритетними цінностями є соціальна влада, задоволення, багатство, впливовість.

Другий тип характеризується складним емоційним реагуванням на нові ситуації, які потребують змін у поведінці, самооцінці, системі цінностей. Для них важливе значення

мають точки зору авторитетних людей і соціальні стереотипи. Вони також характеризуються складністю прийняття рішень, низькими мотивацією досягнень і творчим потенціалом.

Третій тип характеризується психологічною готовністю до оптимального співвідношення гнучкості і стійкості у ситуаціях, які цього потребують. Цінності, які у них переважають, – це гармонійна стратегія ціннісних орієнтацій, конструктивний синтез розвитку власної індивідуальності і відповідності запитам суспільства, творчість, широта поглядів, успіх, компетентність, зрілість.

Ми дійшли до висновку, що вибір педагогічної системи навчання у вищому навчальному закладі, методів і форм її реалізації перш за все повинен враховувати психологічні особливості студента [2]. Професійне становлення невіддільне від особистісного, тому основні проблеми студентського віку носять комплексний характер і взаємозалежні одна від одної. Це зобов'язує викладача спеціально організовувати педагогічне спілкування, створювати для студентів можливості самоствердження, відстоювати свої погляди, цілі, життєві позиції в процесі навчальної діяльності в навчальному закладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Абрамова Г. С. Возрастная психология : учеб. пособие для студ. вузов / Г. С. Абрамова. — [4-е изд., стереотип.] — М. : Издательский центр «Академия», 1999. — 672 с.
2. Гулай О. І. Професійна підготовка майбутніх фахівців будівельного профілю в умовах неперервної освіти : монографія [за наук. ред. докт. пед. наук, проф. Л. М. Романишиної] / О. І. Гулай. — Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2015. — 388 с.
3. Квасник О.В. Формування ціннісних орієнтацій у системі професійної підготовки інженерів / О.В. Квасник // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2007. – №4. – С. 97 – 103.
4. Семиченко В. А. Проблема особистісного розвитку й саморозвитку в контексті неперервної професійної освіти / В. А. Семиченко // Педагогіка і психологія. — № 2(67). — 2010. — С. 46–57.

Хоанг Тхи Кук (В'єтнам) - кандидат філософських наук

ВЫСШАЯ ШКОЛА КАК ТВОРЕЦ ДУХОВНОСТИ ОБЩЕСТВА

Человек является не только самоцелью, но и условием развития общества, выступая в качестве главной производительной силы. И чем более высокого уровня достигает общество, тем большие требования предъявляет оно к качеству образования. Через систему образования ведется подготовка квалифицированных специалистов. Универсальные знания и навыки формируют способность включаться в новый профессиональный мир. Очень важно, чтобы система образования готовила людей, способных к непрерывному совершенствованию.

Современная высшая школа, активно влияет на формирование мировоззрения молодежи, способствует духовному, нравственному становлению, вносит существенный вклад в решение проблем связанных с преодолением духовного кризиса в обществе. Безусловно, воспитательные задачи высшей школы сформировать личность для которой нормы, правила и требования общественной морали выступали бы как его собственные взгляды, убеждения, как глубоко осмысленные и привычные формы поведения, приобретённые в силу внутреннего влечения к добру. В современной ситуации развития общества, когда все чаще отмечаются различные проявления эмоциональной ограниченности, замкнутости на собственных интересах, нарастание жестокости, агрессивности, проблема духовно-нравственного развития и воспитания молодого поколения становится все более актуальной.